

Sputnik Sevgilim

Dünya
Edebiyatı
Roman

Çeviren:
Ali Volkan
Erdemir

ПУШКАРИ

Haruki Murakami, 1949'da Kyoto'da doğdu. Vaseda Üniversitesi'nde klasik drama eğitimi aldı. 21. yüzyıl edebiyatının en önemli isimlerinden olan Murakami'nin kitapları pek çok ödül aldı, tüm dünyada ellinin üzerinde dile çevrildi. Haruki Murakami'nin *Yaban Koyununun İzinde*, *Zemberekkuşu'nun Güncesi*, *İmkânsızın Şarkısı*, *Sınırın Güneyinde-Güneşin Batısında*, *Sahilde Kafka*, *Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu*, *1Q84*, *Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları*, *Koşmasaydım Yazamazdım*, *Uyku*, *Kadınsız Erkekler*, *Sputnik Sevgilim*, *Tuhaf Kütüphane*, *Karanlıktan Sonra*, *Fırın Saldırısı*, *Rüzgârın Şarkısını Dinle*, *Kumandanı Öldürmek*, *Doğum Günü Kızı*, *Mesleğim Yazarlık*, *Dans Dans Dans*, *Pinball 1973*, *Sadece Müzik*, *Birinci Tekil Şahıs* ve *Bir Kediye Terk Etmek* ve *Ortadan Kaybolan Fil* isimli kitapları Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

Sputnik Sevgilim

DOĞAN KİTAP'TA YAYIMLANAN KİTAPLARI

Sınırın Güneyinde, Güneşin Batısında

İmkânsızın Şarkısı

Yaban Koyununun İzinde

Sahilde Kafka

Zemberekkuşu'nun Güncesi

Haşlanmış Harikalar Diyarı ve Dünyanın Sonu

1Q84

Koşmasaydım Yazamazdım

Renksiz Tsukuru Tazaki'nin Hac Yılları

Uyku

Kadınsız Erkekler

Sputnik Sevgilim

Tuhaf Kütüphane

Karanlıktan Sonra

Fınn Saldırısı

Rüzgârın Şarkısını Dinle

Kumandanı Öldürmek

Doğum Günü Kızı

Mesleğim Yazarlık

Dans Dans Dans

Pinball 1973

Sadece Müzik

Birinci Tekil Şahıs

Bir Kediye Terk Etmek

Ortadan Kaybolan Fil

Şehir ve Belirsiz Duvarları

SPUTNIK SEVGİLİM

Orijinal adı: Supütoniku no Koibito

© 1999 by Harukimurakami Archival Labyrinth

Yazan: Haruki Murakami

Japonca aslından çeviren: Ali Volkan Erdemir

Türkçe yayın hakları: © Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Yayın hakları CAA Group LTD aracılığıyla alınmıştır.

1. baskı / Temmuz 2016

42. baskı / Kasım 2025 / ISBN 978-625-8090-12-3

Her 2000 adet bir baskı olarak kabul edilmektedir.

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Sputnik Sevgilim

Haruki Murakami

Çeviren: Ali Volkan Erdemir

“Sputnik”

4 Ekim 1957’de Sovyetler Birliği, Kazakistan’daki Baykonur Uzay Üssü’nden dünyanın ilk yapay uydusu Sputnik 1’i uzaya fırlattı. Çapı 58 santimetre, ağırlığı 83,6 kilogramdı; dünyanın çevresini 96 dakika 12 saniyede dolandı. Ertesi ay Laika adındaki köpeğin bindirildiği Sputnik 2 de başarıyla fırlatıldı. Laika, uzaya gönderilen ilk canlıydı; uydu geri dönmedi ve Laika, uzaydaki biyolojik çalışmaların ilk kurbanı oldu.

Chronicle of the World, Kodansha

22 yaşının baharında Sumire hayatında ilk kez âşık oldu. Geniş bir ovada dosdoğru ilerleyen bir kasırganın şiddetine eşti bu aşkın yoğunluğu. Arkasında hiçbir şey bırakmıyordu; yolunun üstüne çıkan her şeyi alaşağı ediyor, tutup göğsüne savuruyor, akıl almaz bir şekilde parçalara ayırıp un ufak ediyordu. Kasırğa, gücünü hiç kaybetmeden okyanusa varmış, gözünü bile kırpmadan Angkor Vat'ı yerle bir etmiş, bir Hint ormanını içindeki zavallı kaplan sürüsüyle birlikte yakıp kül ettikten sonra İran çöllerinde kum fırtınasına dönüşüp egzotik bir kale şehrini tamamen kumlara gömmüştü. Takdir edilesi, heykeli dikilecek bir aşktı bu. Âşık olduğu kişi Sumire'den on yedi yaş büyüktü ve evliydi. Ayrıca eklemem gerek; o da bir kadındı. Bu, her şeyin başladığı ve (nereye) her şeyin bittiği yeri.

O günlerde, Sumire yazar olabilmek için sözcüğün tam anlamıyla var gücüyle çalışıyordu. Hayat ne denli çok seçenek sunacak olursa olsun onun gitmek istediği tek bir yol vardı: yazar olmaya giden yol. Edebiyat tutkusu ile arasına hiçbir şey giremezdi.

Sumire, Kanagava eyaletinde bir devlet lisesinden mezun olduktan sonra Tokyo'nun uzak bir köşesindeki küçük bir özel üniversitenin edebiyat-sanat bölümüne girdi. Ancak nasıl düşünürse düşünsün, orası ona uygun bir okul değildi. Ortamın monoton ve ruhsuz hali, umduğuyla uyuşmayınca —elbette bu

onun düşüncesiydi– büyük bir hayal kırıklığı yaşadı. Etrafındaki öğrencilerin çoğu ümitsizce can sıkıntısıyla boğuşan, sıradan, ikinci sınıf tiplerdi. (Aslına bakarsanız ben de onlardan biriydim.) Bu nedenle Sumire üçüncü sınıfa geçmeyi beklemeden çıkış belgesini doldurarak ortadan kayboldu. Böyle bir yerde kalmaya devam etmenin, zamanını boşa harcamak olduğuna karar vermişti. Bence de onun için doğrusu buydu. Yine de sıradan bir genelleme yapacak olursam, mükemmel olmayan yaşamlarımızda boşa harcanmış zamanların da yeri önemli değil midir? Eğer bu mükemmel olmayan yaşamlarımızdan tüm bu boşa harcanmışlıkları çıkaracak olursak, yaşamlarımız mükemmel olmama özelliğini bile yitiriverir.

Tek bir cümleyle söylemek gerekirse, o, iflah olmaz bir romantikti; dik başlı, alaycıydı, daha net ifade edersem, dünyada olup bitenlerden bihaberdi. Bir kez konuşmaya başladı mı susmak bilmezdi, ama aklının uyuşmadığı kişilerin yanında (diğer bir deyişle dünyadaki insanların tamamına yakını karşısında) ağzını bıçak açmazdı. Aşırı miktarda sigara içer, ne zaman trene binecek olsa biletini kaybederdi. Aklına bir şeyler takılmayagörsün yemek yemeyi bile unuturdu. Es-ki İtalyan filmlerinde gördüğümüz, küçük savaş dönemi çocukları kadar zayıftı; gözleri kocaman kalmıştı. Sözcüklerle ifade etmek yerine bir fotoğrafla anlatsam daha anlaşılır olurdu ama ne yazık ki elimde bir tane bile fotoğrafı yok. Fotoğraf çekirtmekten resmen nefret ediyordu, geride *Sanatçının Bir Genç Kadın Olarak Portresi*’ni bırakmaya hiç mi hiç niyeti yoktu. Elimde o günlerdeki Sumire’nin bir fotoğrafı ol- saydı, bu kesinlikle bazı insanların ne kadar özel olabileceği- ne dair ender kayıtlardan biri olurdu diye düşünüyorum.

Anlatacaklarımın sırasını biraz değiştireceğim şimdi. Sumire’nin âşık olduğu kadının adı “Myu” idi. Herkes ona

bu takma adıyla sesleniyordu. Gerçek adını bilmiyorum (gerçek adını bilmediğim için sonraki günlerde sıkıntılar yaşayacaktım ama bundan daha sonra söz edeceğim). Koreliydi ama yirmili yaşlarının ortalarında kendi isteğiyle öğrenmeye karar verene dek Korece tek bir sözcük bile bilmiyordu. Japonya’da doğup büyümüştü, Fransa’da müzik akademisinde öğrenim görmüş olduğundan Japoncadan başka Fransızca ve İngilizceyi de akıcı bir şekilde konuşuyordu. Göz alacak kadar güzel giyinir, minik ve pahalı mücevherler takar, 12 silindirli, koyu lacivert bir Jaguar sürerdi.

İlk kez karşılaştıklarında Myu’ya Jack Kerouac’ın romanlarından söz etmişti Sumire. O zamanlarda Kerouac’ın romanlarındaki dünyaya kaptırmıştı kendini. Yazarlar arasındaki idolü belirli sıklıklarla değişiyordu Sumire’nin ve o dönemdeki idolü de “modası geçmiş” Kerouac’tı. Montunun cebinde Kerouac’ın *Yolda* ve *Yalnız Gezgin* romanlarını taşır, vakit buldukça sayfalarını karıştırırdı. Hoşuna giden satırların altını kuruşunkalemle çizer, sonra bu cümleleri kutsal metinlermiş gibi ezberlerdi. Bunların içinde onu en çok çeken, *Yalnız Gezgin*’de yer alan, yangın gözetleme kulesi bölümüydü. Kerouac da dağ başındaki bir kulübede tek başına, yangın gözetleyerek üç ay geçirmişti.

Sumire, özellikle şu kısmı seviyordu:

İnsan yaşamında bir kez olsun vahşi tabiatın içine karışmalı, ne kadar sıkıcı olursa olsun sağlıklı bir tek başınalığı deneyimlemeli. Tamamıyla kendine bel bağlamak zorunda olduğunu keşfedip, sonrasında kendi içindeki gerçeği, içinde gizlenmiş gücü öğrenmeli.

“Bunun harika olduğunu düşünmüyor musun sen de?” demişti bana. “Her gün dağın tepesinde durup, bakışlarınla et-

rafi 360 derece tarayıp, dağlardan kara bir duman çıkıp çıkmadığını kontrol etmek. Bütün gün boyunca yapman gereken tek iş bu. Kalan zamanda istediğin kitabı okuyabilir, roman yazabilirsin. Gece olunca postu kalın mı kalın bir ayı, kulübenin çevresinde ağır ağır dolaşır. İşte bu tam da benim istediğim yaşam. Bununla kıyasladığımda üniversitede edebiyat-sanat bölümü okumak, bir hıyarın acı ucunu ısırmak gibi bir tat veriyor.”

Kerouac'ın romanlarındaki kahramanlardan biri gibi vahşi, havalı ve uçarı nasıl olunabilir, diye düşünür dururdu Sumire. Ellerini pantolonunun cebine sokar, siyah saçlarını kasıtlı olarak dağıtır, gözlerinde hiçbir sorun olmamasına rağmen Dizzy Gillespie'ninkine benzeyen kara, plastik gözlüğünü takar, boş boş göğe bakardı. Neredeyse her zaman ikinci el bir giysi dükkânından satın alınmış gibi duran bol, balıksırtı ceketini giyer, ayağına da kaba iş botlarını geçirirdi. Mümkün olsa sakal da bırakırdı eminim.

Sumire'ye güzel denemezdi. Yanakları içe çökük, ağzı fazla büyüktü. Burnu küçük ve biraz yukarı kalkıktı. Mimikleri zengindi, espriden hoşlanıyordu ama kahkahalar atarak güldüğü olmuyordu hiç. Kısa boyluydu, keyfi gayet yerindeyken bile söyledikleri birine bağırıyormuş gibi duyulurdu. Hayatında bir kez bile ruj ya da göz kalemi kullandığını sanmıyorum. Hatta sutyenlerin farklı bedenleri olduğunu bildiğinden bile şüpheliyim. Yine de, Sumire'nin insanlara çekici gelen özel bir yanı vardı. Bu özel yan nasıl bir şeydi, sözlerle anlatmak mümkün değil. Ama onun gözlerinin içine bakınca, bu özel yanın yansıması hep oradaydı.

En baştan söylesem iyi olacak; ben Sumire'ye âşıktım. Onunla ilk konuştuğum andan itibaren ona tutulmuştum ve artık bunun geri dönüşü yoktu. Ona defalarca açılmayı denemiştım. Ne var ki duygularımı doğru şekilde ifade edebile-

ceğim cümleleri bulamadım bir türlü. Belki de böylesi daha iyi olmuştur. Ona duygularımı açmış olsaydım, Sumire bana kahkahalarla gülerdi çünkü.

Sumire ile “arkadaş” olarak görüştüğüm sırada iki ya da üç kızla daha ilişki yaşıyordum (sayısını tam hatırlamıyorum değilim, nasıl saydığımı bağlı olarak iki ya da üç kişi oluyordu). Bir iki kez yattığım kişileri de eklersem, bu liste biraz daha uzar. Onlarla bedenlerimizi birleştirdiğimiz sırada, sıklıkla Sumire’yi düşünüyordum. Daha doğrusu aklımın bir köşesinde Sumire’nin görüntüsü, az çok canlanıyordu. O sırada kollarımda olan kişiyi Sumire olarak hayal ettiğim de oluyordu. Tamam, bu ahlaksızca bir şeydi. Ama, doğru ya da yanlış, engel olamıyordum işte.

Sumire’nin Myu ile tanışma öyküsüne dönelim.

Myu, Jack Kerouac adını daha önce duymuştu, bir yazar olduğunu da iyi kötü biliyordu. Ancak ne tür bir yazar olduğunu hatırlamıyordu. “Kerouac, Kerouac... Bu adam Sputnik denilenlerden değil miydi?”

Sumire, söyleneni anlamadı. Elindeki bıçak ile çatalı bir süre havada tutarak düşündü. “Sputnik? Sputnik dediğin, 1950’li yıllarda uzaya ilk gönderilen Sovyetler Birliği uydusu değil miydi? Jack Kerouac ise ABD’li yazar. Kesinlikle aynı yıllar ama...”

“İşte bu yüzden o zamanlar onun romanları da bu adla anılmıyor muydu?” dedi Myu. Sonra özel bir hatıralar kavanozunun dibini araştırır gibi, parmak ucuyla masanın üzerine usulca bir daire çizdi.

“Sputnik?..”

“Sputnik adıyla anılıyor, bir edebiyat akımı. Hani şu akımdı, bu akımdı diye ayrılıyor ya. Sözgelimi ‘Beyaz Huş Ağacı Akımı’¹ gibi.”

1. *Şirakabaha* (*Shirakabaha*); Japonya’da 1910 ile 1923 yılları arasında etkin olmuş, aynı adla dergisi yayımlanmış edebiyat ekolü. (ç.n.)

Sumire o zaman nihayet anladı. “Beatnik!”

Myu, peçeteyle dudağının kenarını hafifçe sildi. “Beatnik’miş, Sputnik’miş... Ben böyle terimleri hiç aklımda tutamam. ‘Kenmu Restorasyonu’ymuş, ‘Rapallo Antlaşması’yıymış... Bunların tümü geçmişte kalmış şeyler ne de olsa.”

Zamanın akışını hissettiren kısa bir sessizlik çöktü üzerlerine.

“Rapallo Antlaşması mı?” dedi Sumire.

Myu gülümsedi. Uzun bir aradan sonra sanki bir çekmece-
nin içinden çıkardığı nostaljik, içten bir gülümseme-
ydi bu. Gözlerinin kısılmış hali çok çekiciydi. Sonra elini uzatıp in-
ce, uzun beş parmağıyla Sumire’nin zaten dağınık olan saçla-
rına dokunarak onları daha da kabarttı. Son derece doğal ve
anlık bir hareketti bu, Sumire bilinçsizce gülümseyerek kar-
şılık verdi.

Sumire o günden sonra Myu’yu “Sputnik Sevgilim” ola-
rak anmaya başladı. Bu sözün tınısını sevmişti. Ona köpek
Laika’yı çağırıyordu. Uzayın karanlığında sessizce dönen
yapay bir uydu. Küçük penceresinden bakan köpeğin parlak,
kara gözbebekleri. Uzayın sonsuz ıssızlığında acaba neye ba-
kıyordu o köpek?

Sputnik konuşması, Akasaka’da lüks bir otelde Sumire’nin
kuzininin düğünü sırasında geçmişti. Kuziniyle samimi ol-
madığı gibi (hatta ondan hiç hazzetmezdi) birinin düğününe
katılmak da Sumire için işkenceyle eşdeğerdi, ancak bu kez
bazı durumlardan dolayı kaçamamıştı. O ve Myu aynı masa-
da yan yana düşmüşlerdi. Myu detaylı olarak anlatmamıştı
ama anlaşılan Sumire’nin kuzini müzik akademisi sınavına
hazırlanırken Myu ona piyano dersi vermiş ya da buna ben-
zer bir şekilde ona emeği geçmişti. Uzun süren, yakın bir iliş-
ki değildi ama kuzini Myu’ya gönül borcu hissetmişti belli ki.

Myu saçlarına dokunduğu anda, ona adeta bir refleks hızıyla âşık oluvermişti Sumire. Geniş bir araziden geçerken aniden çakan bir şimşek gibi. Sanatsal bir esinlenmeye yâkın bir şeydi bu hissettiği. Karşısındakinin bir kadın olması sadece bir tesadüftü ve Sumire için bir sorun oluşturmıdı.

Bildiğim kadarıyla, Sumire'nin sevgilisi yoktu. Lisedeyken birkaç erkek arkadaşı olmuştı. Birlikte sinemaya, yüzmeye gittiği çocuklardı bunlar. Ama onlardan biriyle yakınlaştığını sanmıyorum. Akıllı fikri yazar olmaktaydı ve o güne değin birisine yakın ilgi de duymamıştı hiç. Eğer lisede bir cinsel birliktelik (ya da ona yakın bir şey) deneyimi olduysa bile bu, cinsel istekten ya da aşktan dolayı değil, muhtemelen edebi meraktan kaynaklanmış olmalıydı.

“Aslına bakarsan, ben cinsel isteğin ne olduğunu pek anlamıyorum” demişti bir gün bana, son derece ekşi bir surat ifadesiyle (üniversiteyi bırakmadan kısa bir süre önceydi. Beşinci muz kokteyliyi yuvarlamış, epey sarhoş olmuştı). “Nasıl olduğunu anlamıyorum. Sen ne düşünüyorsun bu konuda?”

“Cinsel istek, üzerinde düşünülecek bir şey değildir” diye her zamanki gibi gerçekçi düşüncemi iletmıştim. “Öylece oluveren bir şeydir işte.”

Bunu duyunca Sumire sanki ben tuhaf bir güçle hareket eden bir makineymişim gibi, bir süre yüzümü inceledi. Sonra da ilgisini yitirmiş gibi tavana dikti gözlerini. Konuşma da böylece sona erdi. Sanırım benimle bu konuyu konuşmasının yararsız olduğuna karar vermişti.

Sumire Çigasaki'de doğmuştu. Evi sahile öyle yakındı ki bazen rüzgârın taşıdığı kumlar pencere camına çarpıp kuru sesler çıkarıyordu. Babası, Yokohama'da bir diş kliniği işletiyordu. Çok yakışıklıydı, özellikle de düzgün biçimli burnuyla *Öldüren Hatıralar* filmindeki Gregory Peck'i çağırırtıyordu. Ne yazık ki –bunu diyen Sumire'ydi– ne o ne de kardeşi bu-

run konusunda babalarına çekmişti. O güzel, biçimli burnu oluşturan genin kaybolup gitmesi ona tuhaf geliyordu. Eğer gen havuzunun dibine batıp ebediyen yok olduysa, bu kesinlikle büyük bir kültürel kayıp olacaktı. O denli mükemmel bir burundu.

Sumire'nin fevkalade yakışıklı babası, doğal olarak, Yokohama ve çevresinde yaşayan, dış problemleri olan kadınlar arasında efsanevi bir popülerliğe sahipti. Muayene odasında başına bonesini sıkıca takar, yüzüne büyük bir maske geçirirdi. Hastaların gördüğü bir çift göz ve bir çift kulak olurdu sadece. Buna rağmen yakışıklı olduğunu gizlemesi mümkün değildi. Düzgün biçimli, erkeksi burnu maskenin üzerinden seksi bir şekilde taşıyor, bunu gören kadın hastaların tamamına yakınının yüzü kızarıyor, bir anda –sigortalarının dış tedavisini kapsayıp kapsamadığına bakmaksızın– ona âşık oluyorlardı.

Sumire'nin annesi daha 31 yaşında, gencecikken ölmüştü. Doğuştan kalp rahatsızlığı vardı. Annesi öldüğünde Sumire 3 yaşında bile değildi. Annesiyle ilgili hatırladığı tek şey, onun teninin kokusuydu. Birkaç da fotoğraf kalmıştı geriye. Evlenme törenindeki hatıra fotoğrafı ile Sumire doğduktan hemen sonraki şipşak fotoğraf. Sumire eski albümü çıkarır, annesinin fotoğraflarına baktıkça bakardı. Dış görünüş açısından Sumire'nin annesi, bunu söylemeye biraz çekiniyorum ama, “silik” bir kişiydi. Ufak tefek bir kadındı, sıradan bir saç kesimi vardı; üzerinde, bunu giyerken aklı neredeymiş acaba dedirtecek bir kıyafet, yüzünde ise huzursuz bir gülümseme. Sanki geriye bir adım atıverse, arkasındaki duvara karışıp gidecekmiş gibi görünüyordu. Sumire, onun yüzünü zihnine kazımaya çabalamıştı. Böylece annesiyle belki rüyalarında karşılaşabilirdi. Elini tutup, konuşurdu hatta belki. Ama öyle olmadı. Çünkü ezberler ezberlemez unutuluvverecek bir

yüzdü onunkisi. Bırak rüyada görmeyi, annesi güpegündüz sokakta önüne çaksa, onu fark etmeyebilirdi.

Babası, ölmüş annesinden neredeyse hiç söz etmezdi. Zaten çok konuşkan biri değildi, dahası yaşamın pek çok alanında (sanki bu, ağız içinde oluşan bulaşıcı bir hastalıkmiş gibi) duygusal ifadelerden kaçınmaya meyilliydi. Sumire de, ölmüş annesi hakkında babasına bir şey sorduğunu hatırlamıyordu. Sadece bir kez, henüz çok küçükken, bir şey olmuş ve “Benim annem nasıl birisiydi?” diye sormuştu. O konuşmayı açık seçik anımsıyordu.

Babası uzaklara bakmış ve bir süre düşündükten sonra yanıtlamıştı. “Hafızası çok kuvvetli biriymi, elyazısı da çok güzeldi.”

Bir insanı tasvir etmek için tuhaf bir yoldu bu. Bana göre, o sırada küçük kızının yüreğinin derinliklerine işleyip orada kalacak bir şey söylemeliydi. Sumire’nin sonradan içini ısıtmak için kullanacağı, besleyici sözler. Bu güneş sisteminin üçüncü gezegenindeki temeli belirsiz yaşamını destekleyecek, bir eksen, bir sütun oluşturacak sözler. Sumire, bembeyaz not defterinin bir sayfasını açıp öylece bekledi. Ama ne yazık ki (böyle demeli değil mi, yani) Sumire’nin babası bu tür sözleri söylemeyi becerebilen biri değildi.

Babası yeniden evlendiğinde Sumire 6 yaşındaydı. İki yıl sonra bir erkek kardeşi oldu. Yeni annesi de güzel biri değildi. Üstelik, hafızası da kuvvetli değildi, elyazısında da becerikli olduğu söylenemezdi. Ama nazık ve adil bir insandı. Bir anda onun üvey kızı olan küçük Sumire için, söylemeye gerek yok, bu bir şanstı. Hayır, şans demek uygun bir ifade değil. Çünkü onu seçen babasıydı. Bir baba olarak birtakım eksikleri olabildi ama eş seçiminde tutarlı bir şekilde bilge ve gerçekçiydi.

Üvey annesi, Sumire’yi o uzun ve zorlu ergenlik yılları boyunca koşulsuz sevmiş; Sumire, “Üniversiteyi bırakıp roman

yazmaya odaklanacağım” dediğinde kendi düşüncesini elbette paylaşmış ama onun isteğine de temelde saygı göstermişti. Sumire’nin küçüklüğünden beri tutkuyla kitap okumasından mutluluk duymuş ve onu hep desteklemişti.

Üvey annesi babasını ikna etmek için epey dil dökmüş, Sumire’nin 28 yaşına basıncaya dek yaşamını iyi kötü idame ettirmesini sağlayacak maddi destek sözünü ondan kopartmıştı. 28 yaşına dek başarılı olamazsa, sonrasında artık kendi başının çaresine bakmak durumunda kalacaktı. Eğer üvey annesi onun yanında yer almamış olsaydı, Sumire büyük olasılıkla beş parasız kalacak ve gerektiği kadar toplumsal bilinç ve denge hissine sahip olmadan, bu gerçeklik denen, mizah duygusundan yoksun ve ıssız topraklara atılacaktı. Sonuçta yeryüzü sırf insanları güldürmek, onları eğlendirmek için güneşin çevresinde dönüyor değildi. Belki de Sumire için bu daha iyi olabilirdi.

Sumire “Sputnik Sevgili”siyle karşılaştığında, üniversiteyi bırakalı iki yıldan biraz fazla olmuştu.

Kiçicoci’de tek göz bir daire kiralamış, minimum ev eşyası ve maksimum kitapla birlikte yaşıyordu. Öğleden önce uyanır, öğleden sonra dağda kutsal yürüyüşünü yapan bir hacının şevkiyle İnogaşira Parkı’nda gezinti yapardı. Havanın güzel olduğu günlerde parktaki banka oturup ekmek yer, sigaraların birini söndürüp diğerini yakarak kitap okurdu. Yağmurlu ya da soğuk günlerde yüksek sesle klasik müzik çalan eski tarz kafeye gidip yıllanmış kanepeye gömülür, anlaşılması zor ciddi bir surat ifadesiyle Schubert’in senfonisini, Bach’ın kantatını dinleyerek kitap okurdu. Akşamüzeri bir şişe bira içer, süpermarketten satın alıp geldiği hazır yemeği yerdi.

Akşam on olunca masa başına geçerdi. Sıcak kahveyle doldurduğu demlik ile büyük bir kupayı (ona doğum gününde armağan ettiğim, üzerinde Snafkin’in resmi olan), Marlboro

paketini, cam kül tablasını önüne koyardı. Elbette elektrikli daktiloyu da.

Orada derin bir sessizlik ve yalnızlık vardı. Zihni, bir kış gecesindeki gök kadar berraktı. Büyükeyyâ ve Kutupyıldızı da kendi yerlerinde sabit halde parlamaktaydı.

Yazması gereken pek çok şey vardı. Anlatması gereken bir sürü öyküsü. Tek bir doğru çıkış kapısı bulabilse, tutkulu hisleri ve düşünceleri lav gibi fişkıracak, oradan da entelektüel açıdan dolu dolu, orijinal eserler ardı ardına doğacaktı. İnsanların dikkati ansızın ortaya çıkan bu “alışılmadık yeteneğe sahip yeni yazar” üzerine çekilecekti. Gazetelerin kültür sayfalarında yüzünde havalı gülümsemesiyle fotoğrafları basılacak, editörler onu dairesinde ziyaret etmek için yarışacaklardı.

Ancak ne yazık ki, bunların hiçbirisi olmuyordu. Gerçekte olan, sadece başını ya da sonunu yazdığı yazılarıydı ama henüz bunlardan bütün bir eser çıkaramamıştı.

Aslında durmaksızın yazabiliyordu. Aklındakileri ardı ardına cümlelere dönüştürebiliyordu. Yazamama gibi bir derdi yoktu Sumire'nin. Sorun, tam tersine, çok yazıyor olmasıydı. Elbette aşırı yazınca, gereksiz kısımları kesip atabilirdi, ama bu öyle kolay bir şey değildi; kendi yazdığı cümlelerin bütün için gerekli mi gereksiz mi olduğunu ayırt edemiyordu. Yazdıklarını ertesi gün okuduğunda, kimi zaman hepsi gerekli görünüyordu, kimi zaman tümünü çıkarsa da olurmuş gibi geliyordu. Bazen gözünün önündeki tüm taslağı ümitsizce yırtıp attığı oluyordu. Eğer bu bir kış gecesine ve odasında bir de şömine olsaydı, tam da Puccini'nin *La bohème*'indeki gibi sıcak bir ortam oluşacaktı ama onun tek göz dairesinde şömine ne arasındı. Bırakın şömineyi, telefon bile yoktu. Doğru düzgün bir ayna bile bulunmuyordu.

Hafta sonu, elleri kolları yazıp bitirdiği taslaklarla dolu halde daireme gelirdi Sumire. Elbette bunlar kıymıdan kurtulabilenler olurdu sadece. Buna rağmen oldukça hacimliydiler. Sumire'nin yazdıklarını gösterdiği tek bir kişi vardı bu dünyada. Ben.

Üniversitede ondan iki sınıf üstteydim, bölümlerimiz de farklı olduğundan neredeyse hiç ortak noktamız yoktu ama bir anda samimi olmuş, konuşmaya başlamıştık. Mayıs ayındaki uzun tatilin bitimindeki pazartesi günüydü. Üniversitenin ana girişinin önündeki otobüs durağında beklerken, ikinci el kitaplar satan dükkânda bulduğum Paul Nizan'ın romanını okuyordum. Yanımda dikilmekte olan kısa boylu kız başını uzatıp kitaba baktı ve günümüzde nasıl olup da hâlâ Nizan gibi bir yazarı okuyabildiğimi sordu. Sataşmaya çalışır gibi bir havası vardı. Sanki aslında bir şeylere tekme atıp onu havaya savurmak istiyormuş da etrafta uygun bir şey bulamamış, bu yüzden de çaresiz bir şekilde bana soru yöneltilmiş gibiydi – en azından ben böyle algılamıştım.

Ben ve Sumire, birbirimize benziyorduk. Her ikimiz de nefes alıp verir gibi doğal bir halde, tutkuyla kitap okuyorduk. Her boş anımızda sessiz bir köşe bulup bir başımıza sayfaları çeviriyorduk. Japon romanlarını da, yabancı romanları da, eskileri de yenileri de, avangard olanları da çok satanları da okuyorduk, yeter ki entelektüel heyecan versin; elimize geçen her şeyi okuyorduk. Kütüphanelere gidiyor, Kanda'daki ikinci el kitap dükkânlarının bulunduğu caddeye gittiğimizde tüm günümüzü orada hiç sıkılmadan geçirebiliyorduk. Kendimi hariç tutarak söylersem, böylesine tutkuyla, böylesine yoğun ve çok roman okuyan birine rastlamamıştım; Sumire için de aynıydı bu durum.

Onun üniversiteyi bıraktığı yıl ben üniversiteden mezun olmuştum, Sumire ayda iki üç kez bana gelmeye devam etti.

Ender olarak ben de ona gidiyordum ama onun dairesi iki kişi için fazla dar olduğundan, daha çok o geliyordu bana. Bir araya gelince romanlardan bahseder, kitap değiş tokuş ederdik. Onun için akşam yemeği hazırlardım. Yemek yapma konusunda fena sayılmazdım, Sumire ise kendi başına yemek hazırlamaktansa aç kalmayı tercih eden biriydi. Yemek için teşekkür niyetine, yarızamanlı çalıştığı yerlerden bana türlü şeyler getirirdi. Bir keresinde çalıştığı ilaç firması deposundan altı düzine prezervatif getirmişti. Muhtemelen hâlâ çekmecemde duruyordur.

Sumire'nin o günlerde yazdığı romanlar (ya da belli bölümleri) düşündüğü kadar kötü değildi aslında. Henüz tarzı tam oturmuş değildi; üslubu bazen, farklı hobi ve rahatsızlıkları olan ısrarcı ev hanımlarının bir araya gelip hiç konuşmadan, kumaş artıklarından diktikleri kırk yama yorganlara benziyordu. Buna bir de manik depresif kişiliğini ekleyin, tamamen kontrolden çıkıyordu. Daha da beteri, Sumire 19. yüzyıla özgü hacimli “*total novel*” türü dışında bir şey yazmaya ilgi duymuyor, yazdıklarına insan ruhu ve kaderine dair her şeyi katmaya çalışıyordu.

Ancak bazı problemlili yanları olsa da, onun yazdıklarında kendine özgü bir yenilik vardı ve kendi içindeki önemli şeyleri dürüstçe aktarma niyeti hissediliyordu. En azından bir başkasının yazım tarzını taklit etmiyordu, kolaya kaçarak yazdıklarını daha küçük ve değerli metinlere dönüştürmeye çalışmıyordu. Ben onun bu tarzını beğeniyordum. Orada bulunan saf gücü kesip çıkararak muntazam bir kalıba sokmak doğru olmazdı. Atasözünde dendiği gibi, iyi şeylerin yetişmesi zaman alır.

“Biliyor musun, kafamın içi yazmak istediklerimle dolu. Akıl almaz büyüklükte bir ambar gibi orası” demişti Sumire. “Bir sürü imge, manzara, parça parça sözcükler, insan suret-

EVRENKİ

Sen benim bir parçamsın...

Ben âşık oldum. Şüphe yok. Buz soğuktur, gül kırmızı. Ve bu aşk beni sürükleyip bir yerlere götürmeye çalışıyor; öyle güçlü bir akıntı ki ondan kendimi korumam neredeyse olanaksız. Ama artık dönüş yok. Kendimi bu akıntıya bırakmak dışında bir şey yapamam. Yanıp kül olsam da, yok olup gitsem de.

Japonya'dan bir Yunan adasına uzanan, üç kişiyi birbirine kenetleyen büyüleyici bir aşkın hikâyesi. Haruki Murakami'den düşlerinize sızacak bir roman...

